

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JÖHAN NORDLING.

NORDISKA SPELEN: SIMTÄFLINGEN I MÄLARBADET. DAMERNAS PRISHOPPNING. NEDRE BILDEN: ILLUMINATIONSFESTEN I IDROTTSPARKEN. ORIGINALTECKNINGAR FÖR IDUN AF TYCHO ÖDBERG.

Nordiska Spelen.

VÄDRETS MAKTER ha varit gunstiga i dessa Nordiska spelens dagar; dimma och blidväder försvunno för en strålande februari-sol, efter det ett par natters ymmiga snöfall klädt naturen i bländhvit festskrud. Det var till och med rätt hvasst om kinder och öron, då lördagens sportprogram inleddes med skjut-täflingar vid Rosersberg och skridskotäflingar på Djurgårdsbrunnsviken.

Så kom söndagen, spelens hittills mest lyckade och representativa dag. Hela Stockholm var i feststämning och vädret hade denna högnordiska midvinterprägel, som vi svenskar sätta så stort värde på, emedan vi nu en gång äro grannar till polarfolket.

Stockholmarne hade gripits af utvandrarfeber, de stora gatustråken vimlade af gående och åkande, som sökte sig ut till skridsko- och traf-täflingsbanor, till skidbacke och saltsjöfjärd.

Vägarna till det idylliska Fiskartorpet voro lika många fåror för den framvällande människoflod, som under de soliga middagstimmarne fyllde terrängerna kring skidbacken. Skidlöpningarna blefvo en glänsande framgång för våra svenska idrottsmän, hoppen gjordes med elegans och bravur och framkallade stormande bravorop från den till cirka 20,000 personer uppgående mängden.

På Brunnsviken åsågos traftäflingarna af liknande skaror skådelystna, på Djurgårdsbrunnsviken tilldrogo sig skridskotäflingarna stor uppmärksamhet, och på Värtans is prøfvades isjaktseglingen, hvilken dock blef utan resultat på grund af för svag vind.

Den i dubbel mening lysande dagen afslöts med illumination i Idrottsparken.

Måndagen var jämväl en innehållsrik dag. Bland annat väntades ankomsten af deltagarna i den strapatserande automobiltäflingen tvärs igenom Sverige, och jublet blef stort, då grosshandlare Skog på "Mors" i fullgod kondition åkte in som nr 1. Likaledes hälsades de segrande skidlöparne, hvilka på söndagens eftermiddag startat från Krylbo och i god tid på måndagens morgon nådde hufvudstaden. Den militära distansridten Uppsala—Stockholm utgjorde äfven ett lifligt uppmärksammat moment i denna dags täflingar, och som slutnummer lyste banketten på Grand Hotell, där de segrande skridskoåkarna af kronprinsen mottogo sina pris.

Hvad som varit det ej minst intressanta vid dessa nordiska spel är den insats damerna gjort i desamma. De stora skridskotäflingarna på Djurgårdsbrunnsviken illustrerades af ypperliga skridskoåkerskor, som eröfrade första pris, och i skidsporten deltog likaså med framgång ett antal damer.

Så ha täflingarna fortgått hela veckan och pågå ännu, då dessa rader komma under våra läsares ögon. Resultaten ha successivt meddelats våra publik genom dagspressen, oss återstår därför att i bild ge en öfersikt af spelen.

Detta nummer meddelar snapshots från Fiskartorptäflingen, skridskotäflingarna, skjut-täflingarna vid Rosersberg, isjaktseglingen, Brunnsvikens traftäflingar, fäktingen, framställer vidare förste pristagaren i automobiltäflingen Göteborg—Stockholm, damernas simtäfling i Mälarbadet, illuminationen i Idrottsparken, den militära distansridten, skidtäflingarna i längdlöpning och banketten på Grand Hotell. Som vi emellertid denna gång ej kunnat följa mera än en del af täflingarna, skola vi i nästa nummer bjuda en efterskörd af hvad de återstående dagarnas idrott kunnat ha att ge.

Nationella dygder och svagheter.

II.

DET FINNES i vår goda stad en byrå, afsedd att betjäna allmänheten. Denna byrå har sedan långliga tider åtnjutit rykte för att ha de mest tillmötesgående och behagliga tjänstemän, och jag känner personer, som gå långa vägar, blott för att njuta trefnaden af att se dessa vänliga ansikten och mottaga ett alltid lika höfligt bemötande.

Det är skada att detta icke är allmän regel vid alla offentliga institutioner, om än mångestades en tydlig bättring inträdt under senaste tid. Många möta oss alltjämt med uttråkade och några med trumpet ovänliga miner, damerna ej mindre än herrarne, de unga ingalunda mindre, utan betydligt mer än de äldre, hvilka kunde ha rätt att bli trötta under årens och arbetets tyngd.

Jag iakttog för en del år sedan under en lång tid en ung kvinnlig expeditris, som, i stället för att hjälpa de hjälplösa, krossade dem under tyngden af sitt iskalla förakt. Och ändå voro dessa hjälplösa ibland fina och artiga gamla damer.

Hvarför icke hellre vänligt och artigt hjälpa dem till rätta? — Mena dessa unga själfmedvetna kvinnor, att de nog hinna bli tillräckligt trötta och slitna i tjänsten ändå, utan öfverloppsgärningar? — Jag tror, att de misstaga sig. — Se på de vänliga, huru långsamt de åldras, huru de hålla nervositeten i schack. Äro de därför mera uttröttade, då arbetsdagen är slut? Helt säkert äro de, som i första rummet tänka på sig själfva, mycket tröttare, ty de tryckas ned af alla de ogillande och dömande tankar de väcka, under det altruisterna bäras upp af alla vänliga och tack samma tankar, som kretsa kring dem.

Detta att våra medmänniskors goda eller onda tankar öfva inflytande på vårt befinnande, är icke blott ett bildligt talesätt, utan ren verklighet. Hur tungt går det icke att arbeta i en atmosfär af ogillande och huru lätt i en miljö af sympatiska utstrålningar.

Ingen erfar detta tydligare än den, som talar till en skara människor, som sitter framför talaren, fullkomligt tysta och orörliga. De ge icke sin mening tillkänna vare sig med ord eller åthäfvor, men deras tankar fylla luften. Äro de enigt gillande och förstående, får talaren en känsla af flykt i blå eter, äro de enigt fördömande trampar han i modd genom gråkalla dimmor.

Medan jag talar om dem, som sitta vid pulpet och böcker och betjäna allmänheten, måste jag berätta ännu ett par anekdoter. — Det har ofta förefallit mig, att många af desse, både de tjocka och de tunna, skulle ha stor fördel af ett halft års dressyr hos någon cirkusdirektör, så att deras leder blefve litet mjukare och deras rörelser litet snabbare. För spindelväfven i hjärnan fordras väl dressyr af mera andligt slag.

En person hade under en resa med en af våra småbanor förlagt en portfölj med viktiga papper och jag lofvade att skaffa den till rätta. Jag satte mig i telefonförbindelse med konduktören på tåget och fick uppgift om, att han inlämnat portföljen på en stationsexpedition.

Jag begaf mig dit och framförde till en ung man vid pulpeten mitt ärende. Han skelade på mig med ett öga. Jag upprepade mitt ärende med tillägg, att jag hade brådtom. Med en snigels hastighet gjorde han en lof in genom angränsande rum och kom tillbaka tomhändt. — »Fanns inte.» — »Jo, men den måste finnas,» invände jag. — En afvisande skakning på hufvudet.

»Jag vet att den finns, jag vet både att den är inlämnad hit och när och af hvem. Gå nu vackert efter den, men litet fortare, jag ber, ty jag har verkligen brådtom.» —

Denna gång använde han en spindels hastighet, men var borta så länge, som om han spiset en fluga i mellantiden. — »Den låg på bordet,» sade han. Om detta var en ursäkt, för att han ej sett den förut, eller en förklaring öfver att afhämtningen tog så lång tid, det vet jag ej. Jag var bara tacksam och gick.

En annan gång råkade jag kvarlämna en regnkrage i en kupé vid en liten station på sidan om statsbanan. Som kragen och jag varit oskiljaktiga följeslagare i sex års tid, kunde jag väl förstå, huru illa den stackaren skulle känna sig till mods vid att bli så öfvergifven, och satte mig därför genast i gång för att inhämta den. Fick det besked, att den lämnats till hufvudstationens kontor för tillvaratagna effekter. Det dröjde ett par dagar, innan jag kunde infinna mig där.

En ganska korpulent herre satt lutad öfver en bok. När jag sade, att jag ville afhämta en regnkrage, som jag förlorat, såg han på mig med den strängt ogillande blick, hvarmed en lärare krossar en skuldmedveten discipel. Efter en säflig blick i sin bok förklarade han: »den finns inte här.» — »Jo, det gör den visst, ty den är inskickad hit för ett par dagar sedan.» — Tyst granskning. »Jag säger er ju, att den inte finns.» — Dörren till förrådsrummet stod på glänt, jag visste, att min vän fanns därinne, jag kände, att den skulle ha flugit direkt i mina armar, om dess tunna vingar bara burit den. Med ett dristigt grepp öppnade jag dörren och steg dit in. — »Där hänger den ju,» utbrast jag triumferande.

Den tjocke, loje rullade mullrande efter mig. Alltjämt mullrande förklaringar, som jag ej lyssnade till, lät han mig skriva mitt namn och ta mitt plagg. Jag var allt för glad och segerviss för att ställa honom till rätta.

Mot dessa och liknande erfarenheter från mitt eget land har jag under årens lopp samlat motsvarande från Danmark. Huru vidt skilda

Mot rosen

återkommande ansiktsros medelst salubrinbehandling.

Salubrin tillhandahålles i Parfy-m-, Spehar Salubrin visat sig vara ett verksamt ceri- och Färgaffärer. Partilager hos medel och många hafva befriat sig från Geijer & Co, Stockholm.

IDUNS MODELLKATALOG

Oumbärlig för alla sömmerskor och för alla hem. Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorett omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

till nackdel för de mina! — En gång hade vi lämnat ett obetydligt litet paket på en af kustbåtarne, en annan gång tappat en portmonnä på en Malmöfärja och tredje gången förlorat en paraply i Helsingborgs hamn. Vi återfingo alla tre sakerna i Köpenhamn bland hundratals liknande, fastän vi ej kunde exakt uppgifva hvarken tid eller plats, där vi förlorat dem.

Men metoden var också byggd på lefvande lifvet och ej på döda bokstäver.

Paraplyen illustrerar bäst tillvägagåendet. Det var ett par, tre veckor, sedan jag förlorat den och försöket var mera ett experiment.

Mannen var smärt och rörlig trots sin ålder, glad och gemytlig och rörde sig som en beskäftig köpman i sitt stora varumagasin, där hvar sak kostade bara 25 öre för den, som kunde styrka, att han köpt eller ägt den en gång förr.

»En paraply? Ja, sådana har jag godt om.» — Han öppnade ett väldigt skåp med hundratals paraplyer: »Værs go' og vælg dem en, ska vi se, om den passer. Her paa dette Hjørne, de er komne in i Juli.»

Jag fann min tjänare efter kort sökande. Han tog den, såg på numret, gick till sin ligare och slog upp det.

»Kan de saa sige mig omtrent, hvor og naar?» —

»En lördag i juli, andra eller möjligen tredje, vid landstigningen i Helsingborg; där har jag mitt sista minne af den.» —

Han fann uppgiften tillfyllest. Man hade tillvaratagit den på söndagsmorgonen på färjstationen i Helsingborg. Han var synbarligen lika glad att finna en afnämare för ett af sina insamlade får, som jag var att återfinna mitt borttappade. Han visade mig en ståtlig kollektion af damväskor, de små moderna, som ersätta kjolfickan, c:a 1,500 stycken, alla sommarens skörd. Vi blefvo rörande eniga i vår förvåning öfver att »kloge Damer» kunna skatta åt ett så opraktiskt mod. Nästan alla innehöllo penningsummor och biljetter till tåg eller båt och många innehöllo smycken och parfymerade näsdukar. Han for smekande med handen öfver några af dessa, liksom beklagande deras öfvergifna belägenhet.

»En stor del tillhöra svenskor,» sade han. »Deras öde är besegladt,» tänkte vi i tysthet båda. — Att deras ägarinnor icke göra försök att återfå dem? — De ana väl icke, huru tacksamt ett sådant försök är — i Köpenhamn.

Det är så många i vårt land, som ovist klaga öfver att deras arbete är så själlöst och intresselöst. Hvarför lägga de då inte sin egen själ däri, hvarför ösa de inte med fulla händer ut sitt eget intresse till höger och vänster åt alla som gå förbi? — Hvarför äro de så tunga och loja, så torra, kalla och tomma, att man vänder sig med leda och fruktan ifrån dem såsom man vänder sig från natten, mörkret och tomheten och suckar efter sol och värme? —

Denne gamle man, som gick där i dunklet vid en bakgård och rotade i slarfviga människors bortglömda saker, han gaf mig sol och glädje för en hel dag och ett varmt minne för hela lifvet. Han var ingen domare, bannade mig icke för mitt slarf, hvarken med ord eller åthäfvor, hans ögon lyste af intresse och skalkaktighet, medan jag sökte i hopen, och när jag funnit det sökta, var han lyckligare än jag. Han visade mig sina skatter med en viss stolthet och vemod på samma gång, han var en tänkare, en kännare och en hand-

lingens man i sitt ringa värf, ty han gaf sin själ och sig själf åt det.

När skola vi förstå, att detta är hela hemligheten i att göra en sak bra, att göra den med framgång och skörda välsignelse?

Skola de skaror af svensk ungdom, som nu myllra fram, förstå det bättre än vi ha gjort? De tåga fram i sångens och rytmens, de glada lekarnes och det tvångslösa kamratskapets tecken. Skola de bli mindre öl- och punschmättade och matproppade, mindre tjocka, dästa och dryga, mindre slappa och släpande, mindre instängda i sin egen litenhet? —

Skola de förstå att utvidga gästfrihetens vackra dygd till en universell lag för allt sitt handlande: hänsyn, välvilja, ömsesidig höflighet, en vaken och lefvande altruism, verksam i det lilla och obetydliga ej mindre än i det storslagna och dådrika?

Vi hoppas att de skola det.

ELSA TÖRNE.

Agda Behrling.

I EN ÅLDER af 50 år afled den 24 jan. efter endast några dagars sjukdom fröken Agda Behrling midt uppe i sin fulla verksamhet. Hon blef vid 19 år färdig med sin telegrafstexamen, och efter åtskilliga förordnanden fast anställd i Stockholm under de sista 25 åren. Förutom sitt egentliga pliktrogna arbete hade hon mer än de flesta ett allmänt och oppoffrande intresse för andras väl.

Sålunda var hon den, som tog initiativet till att bereda de kvinnliga telegrafisterna förbättrade lönevillkor, och hon förstod äfven i denna sak att genomföra sina planer med okuflig energi.

Hennes högsta lifsglädje tycktes bestå i oafbrutet intensivt arbete.

Hon hade under sina uppväxtår förmånen att åtnjuta undervisning af nuvarande föreståndarinnan för Brummerska skolan, och var sedan själf under denna skolas utvecklingsperiod någon tid anställd som lärarinna där.

Då »Föreningen för bistånd åt lytta och vanföra» i Stockholm började sin verksamhet 1891, var hon en bland grundläggarna, och ägnade

sedan oafbrutet sitt intresse åt denna behjärtansvärda stiftelse, under senaste åren äfven såsom ledamot af föreningens styrelse. Alla vanföra vänner i hufvudstaden känna och erkänna Agda Behrlings oförtrutna arbete. Hon hörde till de få, som med glädje kunde åtaga sig äfven sådant, som ingen annan ville utföra. Det heter vanligen, att ingen människa är outhärlig, men den verkliga sanningen är, att man inom denna förening f. n. ej vet någon, som kan ersätta Agda Behrling. Därför kännes förlusten så stor och bitter, ty få äro de, som så själfoppoffrande arbeta för behöfvande medmänniskors väl, utan att begära eller vänta sig något erkännande; men hon kände själf sin högsta lycka i denna verksamhet.

Till baren följdes hon förutom af släkt, vänner och kamrater, äfven af arbetsskolans styrelse, lärare, lärarinnor och samtliga elever; alla kände ett behöfvande att få ägna henne en sista tacksamhetens afskedshälsning. Frid öfver hennes minne!

R. W.

Kärlek och pengar.

DEN UNGA författarinna, som härmed debuterar i Iduns spalter, visar sig i nedanstående lilla skiss förena en noggrann kännedom om de små männens och kvinnornas föreställningsvärld med ett humoristiskt och ledigt framställningsätt.

TUSSE ÄR ett mycket försigkommet litet fruntimmer. Som jag har den äran att vara hennes far, hedrar hon mig då och då med sitt förtroende.

»Hör du, pappa,» sade hon i morse, i det hon kom och ställde sig vid mitt skrifbord. »jag har en hemlighet.»

»Såå,» svarade jag och lade ifrån mig pennan, »det var besynnerligt. Nå, hvad är det då?»

»Det får du inte veta,» sade hon. Och hon knep ihop läpparna, så att de hvitnade, medan ögonen lyste gröna af skålmaktighet.

»Jaså,» sade jag med en resignerad suck. »Det var ledsamt det. Men om Tusse inte vill tala om det för pappa, så är det ju ingenting att göra åt saken.»

Hvarpå jag återtog mitt arbete.

Jag kände, att Tusses ögon oafvändt voro riktade på mig, men jag låtsade inte om henne. Då tog hon sitt parti och började vandra af och an på golvet med händerna på ryggen. Hon brukar alltid göra så, när hon har något mycket viktigt att tänka på. Och nu var tydligen hennes fem-åriga hjärna i full verksamhet. Pannan lade sig i veck och kinderna blefvo mörkröda af ansträngning.

Om några minuter var hon bredvid mig igen. Jag skref som en ursinnig.

»Du måtte ha fasligt brådtom, du,» kom det med en kväfd snyftning.

»Ja, Tusse, pappa har verkligen brådtom,» svarade jag, »men alltid har han tid med sin lilla flicka.» Och åter lade jag ifrån mig pennan.

Nu strålade Tusse upp igen, och med en min af belåten äganderätt klängde hon upp på mitt knä.

»Jag har en hemlighet,» började hon ånyo.

»Nåå,» sade jag uppmuntrande.

»Men du får lofva att inte tala om det för mamma och pojkarne. Hör du det?»

Jag lofvade dyrt och heligt. — Saken är nämligen den att Tusse har en mamma, som aldrig kan hålla sig allvarsam vid sin dotters

Begär alltid

Granit-emaletterade

Giffriga och syrefasta. Prisbilliga.

KOCKUMS KOKKÄRL

Fås på begäran öfverallt i hela världen.

KALMAR ÅNGKVARNS A.-B:s

Hafregryn & Sundhetsmjöl

SVEA

Prisbelönta med högsta utmärkelser.

tillverkade af utsökt råvara på tidsenligaste sätt, äro nutidens förnämsta.

Finnes hos hvarje välsorterad specerihandlare i riket.

Cill syster Ingrid Persdotter,
nunna i Vadstena kloster,

som skref till sin allraföraste hjärtans glädje,
riddaren Axel Nilsson-Roos,
år 1498

Af **Jane Gernandt-Claine.**

FÖRFATTARINNAN JANE GERNANDT-CLAINE.
Nytaget porträtt.

Den majvarma örtagården
tindrar af ljus i mitt sinn,
då jag ser dig sitta och pranta
brevet till kärasten din...
Ingrid, syster Ingrid,
hur skriftens glidande rad
lyser i värlig hvithet
af fallande äpplebloms blad!

Äppleblom, äppleblom regnar
i Vadstena klostergård
ned öfver dina händer
och fjortelens hvita bård,
Ingrid, syster Ingrid,
när ungmöbiftens ord
stiga upp ur ditt väsen
som liljor ur pingstvarm jord...

Skinande liljor att lefva
igenom seflernas år,
så friska som hade ditt hjärta
flappat ännu i går,
Ingrid, syster Ingrid,
och flappat darrande fort,
som då din käraste glädje
du mötte vid flostrets port...

Ingrid, Ingrid, min syster,
ack, att lif värljus blom
mitt ögas blick fått falla
öfver den helgedom,
som var din tysta lycka,
när ned öfver papperet böjd
du diktade ungmö-älsfogs
dift till ditt hjärtas fröjd!

Korfu i januari 1909.

små utgjutelser, och tre äldre bröder, som Tusse afskyr.

Så kom det triumferande:

“Jag är förlofvad.”

Att jag inte exploderade eller släppte barnungen i golfvet, beror på att jag är en man, som vant mig vid själfbehärskning.

Men nu var Tusse kommen i tagen riktigt.

“Se,” sade hon, “jag har en ring också.” Och hon sträckte fram sin lilla knubbiga tass och visade en ring af glaspärlor.

Förbindelsen var tydligen af allvarsammare natur, och jag beslöt att ta reda på detaljerna.

“Nå, Tusse, hvem är det med då?” frågade jag.

“Med Ville i Bakporten,” ljöd det oförskräckta svaret.

Flickan hade påtagligen gjort en mesallians. Ville i Bakporten var vida beryktad som den värste pojken i hela vårt samhälle; han spottade och ljög och slogs och snattade äpplen litet hvarstans. Och han var smutsigare och trasigare än någon annan pojke i hela sta'n.

“Men kära Tusse,” sade jag, “vet du inte, att Ville är en stygg gosse, som narras och inte vill tvätta sig ren och...”

“Han är inte någon gosse, han är en pojke,” svarade Tusse energiskt. “Och han är inte stygg, utan rysligt snäll, och han är lycklig, som slipper tvätta sig.”

“Ja, men Tusse, han snattar frukt i trädgårdarna. Vet du det?”

Tusse såg skuldmedveten ut. “Jaa,” sade hon litet osäkert. “Men han delar alltid med mig. Och jag får mest.”

“Men han spottar och hvisslar och har fula fasoner...”

“Oja, du skulle höra honom hvissla. Han har lärt mig. Och spotta med. Fast jag kan inte spotta så långt som han.” Tusse var helt enkelt hänförd vid tanken på sitt ideals alla manliga idrotter.

På detta sätt skulle tydligen alla min stackars hustrus försök att få hyfs på Tusse skändligen ointetgöras.

“Nå, Tusse,” sade jag med bister min och ton, “hvad har din blifvande svärmor för sig?”

Tusse var idel frågetecken.

“Nå, så i herrans namn då, hvad gör Villes mamma?”

“Hon gör så här — och så här,” svarade Tusse och började vagga fram och åter som en drucken. “Och så slår hon Ville.”

“Nå, än hans pappa då!”

“Han har ingen pappa!” — Tusse blef i ett nu stilla och fundersam. Och i ett sällsynt anfall af ömhet smög hon sig tätt intill mig.

Jag kände mig rörd af min lilla flickas vänlighet, som jag tog för ett utslag af hennes medlidande med stackars Ville.

Men i ett nu satte den otäcka ungen näsan i vädret och frågade:

“Du är väl mycket rik, du, pappa?”

“Åja, så där,” svarade jag litet tveksamt, ty jag började ana, hvartåt det lutade.

“Har du så mycket som 25 öre?”

“Ja, Tusse, det har jag, och mycket mer därtill! Men jag kan aldrig tro, att du ämnar be mig om pengar. Hvad skulle du med dem till?”

Tusse blef lång i ansiktet. “Ville behöfver dem,” sade hon. “Han ska bygga en flygmaskin, säger han, och om han bara hade 25 öre, kunde han köpa allt hvad han behöfver till den. Åh, du kan väl låta mig få det.” Och hon lade hufvudet på sned och log ett förföriskt leende.

“Men Tusse,” svarade jag strängt, “du fick ju 5 öre i lördags. Kommer du inte ihåg det?” Nej, det kunde Tusse omöjligt erinra sig.

“Du skulle ju ha dem att köpa lakritsremmar för. Minns du nu?”

Ja, nu trodde hon att hon kanske kom ihåg det litet grand.

“Och minns du inte, att då kom vi öfverens om, att det var sista gången du skulle få någon slant före din namnsdag?”

Tusse teg, medan tårarna började rinna ut för hennes kinder.

Men jag förhärdade mitt hjärta och sade: “Sagdt är sagdt. På din namnsdag skall du få fyra stycken 25-öringar af mig. Det är om fjorton dagar. Men dessförinnan får du ingen slant.”

Efter middagen satt jag och dāsade i gungstolen inne i mitt rum. Vinden lekte i gardinerna i det öppna fönstret, och bina surrade ute på gården. Jag lät tidningen sjunka, höll just på att somna, då jag hörde lätta steg närma sig.

Jag såg upp. Där kom Tusse — stackars lilla Tusse — dragandes med den käraste af alla sina jordiska ägodelar, en väldig trasdocka — Stora Maruffan kallad — med den besynnerligaste figur och det smutsigaste utseende, man gärna kunde tänka sig.

“Här,” sade hon under strömmande tårar, “här har du henne.” Och hon satte det ohyggliga byllet i mitt knä. “Du får henne för 25 öre. Vill du det?”

Då föll det med ens som fjäll från mina ögon, och jag såg henne, sådan hon verkligen var: inte bara lilla envisa, bortskämda Tusse, utan en liten kvinna, som offrade det käraste hon ägde för sin kärleks skull.

Och jag slöt henne i min famn och letade fram min blankaste 25-öring åt henne och sade, att hon fick den — och dockan med på köpet. Och jag kände mig sentimental och kelade med henne duktiga tag.

Då ljöd en gäll hvissling utifrån.

Ögonblickligen stack min förhoppningsfulla dotter två fingrar i munnen, och medan hela kaskader af spott sprutade öfver min tidning, tycktes hon åstadkomma en dålig imitation af nyss nämnda hvissling.

Så gled hon ner ur mitt knä, och släpande Stora Maruffan efter sig satte hon af som en pil utåt gården.

Det var Ville i Bakporten, som kallade på sitt hjärtas dam.

INGAN TIBELL.

Fulvia.

Skiss af Ernst Lundquist.

(Forts o. slut.)

“DET VAR sju år innan jag blef född,“ inföll Fulvia småleende.

“Då är ni ursäktad.“

“Men jag tycker mig känna igen namnet i alla fall,“ sade Fulvia. “Giuditta Franchi... hette hon inte så, den där operasångerskan, som vi läste i Messagero om i min barndom... det talades mycket om den historien i Trastevere. Hon blef bestulen på alla sina pengar och juveler af sin älskare, som till själfva premiärministern, tror jag... han rymde visst till Amerika med sitt byte?“

“Ja, det var en kolossal dumhet af den stackars gossen... hade han bedt mig om pengar, skulle han ögonblickligen ha fått allt hvad jag ägde, jag kunde inte neka honom något. Men han hade sina hedersbegrepp, skall jag säga. Han tyckte det var mera nedsättande att låna af en kvinna eller lefva på hennes gåfvor än att stjäla från henne. Hade jag vetat, att det var han, som... å, då hade jag aldrig anmält stölden. Men för att få respengar hade han pantsatt en del af mina smycken i Rom, och så kom alltsammans i dagen. — Ja, nu ska vi inte tala om de där gamla historierna. Får jag be er om en ynnest?“

“Säg ut.“

“Skulle ni vilja sjunga Violettas aria en gång till? Jag kom mot slutet af den och fick inte höra början. Vill ni göra mig den stora glädjen?“

“Gärna.“

Fulvia gaf sin gäst en vink att ta plats och slog sig åter ned vid pianot. Hon sjöng Traviataarian så som hon visst aldrig sjungit den förr, hon hade föresatt sig att göra sitt allra bästa, och de snyftningar hon hörde från taburetten där borta voro också en stark eggelse. Då hon slutat och reste sig, satt den gamla sångerskan framåtlutad med armbågarna på knäna och händerna för ansiktet. Hon vaggade af och an med öfverkroppen och talade för sig själf med sin hesa röst:

“Santa madonna... santa madonna... att en sådan lycka skulle vederfaras mig, gamla vrak, än en gång i mitt lif...“

Hon såg upp och sträckte ut armarna efter Fulvias hand för att fatta den och kyssa den, men den drogs hastigt tillbaka; i stället grep den gamla sångerskan en flik af spetsklädningsen och kysste den passioneradt gång på gång.

“Hur har ni blifvit sådan?“... frågade Fulvia hastigt med ömkan i rösten och försökte lösgöra sin klädning. “Är det spel... eller är det vinet?“

“Ingendera delen,“ förklarade Giuditta Franchi och skakade på sina gråa hårslingor. “Det är männen... eller rättare sagdt kärleken. Akta er för den, det är mitt råd.“

Fulvia ryckte på axlarna med en skeptisk min.

“Ni är stark och tror er kunna trotsa den,“ sade Giuditta, som sett hennes åtbörd, “men man kan aldrig veta. Sömliga kvinnor hålla stånd mot den i tjugo, trettio år, men förr eller senare kommer ett svagt, obehagadt ögonblick, då mannens hypnos verkar... från den stunden ser och känner man honom öfverallt, man tänker hans tankar och handlar på hans suggestion, man har ingen annan vilja än hans. Männen älska nästan aldrig så där, de behålla

vanligen sin mänskliga värdighet, sin personlighet, de ge aldrig bort sin själ, men det göra vi kvinnor ofta, åtminstone sådana som jag. För mig fanns det ingen högre vällust än att få förinta mig, uppgå i den jag älskade, jag önskade mig vara skon på hans fot för att få skydda honom mot vägens hårdheter och hvassa stenar; då gick jag ju bara dit han ville, och jag ryste af sällhet att bli trampad af honom. Men då han hade nött ut mig och slängde bort mig, då blef jag en sådan här usel skotrassa utan fason, som kan passa för hvilken fot som helst och som sparkas i rännstenen, tills renhållningshjonen komma och slänga den på sin kärra...“

Hon hade rest sig upp och stod där och stirrade stelt framför sig, som om hon talat för sig själf.

“Sådana kvinnor som ni och jag,“ sade hon nu och såg upp på Fulvia, “som synas på långt håll, högt öfver mängden, äro föremål för hela det manliga släktets lystnad. Tusen händer sträckas efter oss, och hur mjukt och ömt de än smeka, är det ändå bara deras omedvetna syfte att dra ner oss. Akta er för dem. Men jag anklagar dem inte, de önska oss ju intet ondt, tvärtom... jag säger bara: akta er för er själf! Och om ni skänker bort er, så skänk bara er kropp, men aldrig er själ, aldrig er vilja, aldrig ert jag, ty det har ni ingen rätt till, och om ni gör det, så hämnar det sig förfärligt... det är jag ett bevis på, jag, som tack vare kärleken har blifvit så tillplattad och snedtrampad, en människotrassa, som skäms att bära sitt eget namn!“

Fulvia hade hört på henne med ett uttryck af växande skräck i sina ögon. Hvad var detta för en motbudande sanningsmånglerska, som trängt sig in till henne och sade säker, som kommo blodet att stelna i hennes ådror?

“Nej, jag skall gå nu,“ sade Giuditta Franchi hastigt, då hon såg Fulvias ögon. “Förlåt mig, om jag har sagt något, som ni inte gärna hör. Tack för er sköna sång, den skall jag aldrig glömma. Måtte madonnan ledsaga er!“

Hon böjde sig djupt och ödmjukt och var redan vid dörren.

Fulvia stod med handen stödd mot sin sekretär under palmerna borta i hörnet. Hon drog hastigt ut lådan, tog en tusenfrancsedel, ilade öfver golfvet och stack den i den gamla sångerskans hand.

Giuditta Franchi såg på sedeln, hela hennes varelse kom i skälfnings, hon föll på knä vid tröskeln, sträckte ut sin stackars gamla utmärglade hand, hvars oäkta ringar skallrade, men hon kunde ej få fram ett ord. Så reste hon sig med möda, och dörren föll igen efter henne.

Fulvia stod vid fönstret och såg ut öfver gården. Där kom hon ändtligen, men då hon vid fontänen vände sig om och fick se sin välgörarinna i fönstret och tog upp näsduken för att vifta, drog Fulvia sig undan. Hon gled bort till chäsalongen som en sömngångerska, satte sig där, stilla och liksom utan medvetande af hvad hon gjorde; hennes ögonbryn voro krampaktigt sammandragna, munnen skälfdde och all färg hade flytt från hennes ansikte.

Så hade hon suttit länge, då Marietta kom in med ett visitkort i handen. Kammarjungfrun studsade och sade förskräckt:

“Så ni ser ut, signora... har ni sett ett spöke?“

“Ja,“ svarade Fulvia knappast hörbart.

“Signoran behagar skämta...“

Fulvia såg upp med en flammande blick, och

nu strömmade blodet åter upp till hennes kinder.

“Jag har sett mig själf.“

Marietta förstod ingenting; hon skakade på hufvudet och räckte fram kortet.

“Markis di Santafiore. Jag har fört in honom i lilla salongen, ty jag visste inte, om den där kvinnan hade gått.“

Fulvia tog kortet, såg frånvarande på det och sade:

“Bed markisen ursäkta, att jag inte kan ta emot honom. Jag har hufvudvärk. Du ser ju, att jag inte mår bra.“

Marietta gick.

Fulvia reste sig och måste stödja sig på möblerna för att komma fram till fönstret. Hon drog i ett snöre, och en skir spetsgardin gled fram och dolde henne utifrån. Hon stod lutad mot försterkarmen och väntade. Nu kom han ut. Han gick långsamt och liksom motvilligt utför den sluttande gården, stannade med handen på grindens låsvred och vände sig om. Han kunde ej se Fulvia, men hans ögon mötte hennes, sorgsna, brännande... det var, som om de aldrig ville släppa henne. Det gick som en elektrisk ström genom hela hennes varelse, men ändå hade hon makt att vända hufvudet åt sidan. Då hon såg ut igen, var han borta.

Hon gick långsamt öfver golfvet. Det var, som om hon ännu hört i sina öron ljudet af hans steg, då han gick öfver det knastrande gruset på gårdsplanen, hans steg, som långsamt aflägsnade sig. Hon sjönk ned på en stol framför skrifbordet och satt länge med handen öfver ögonen. Slutligen tog hon ett brefpapper, doppade pennan trefvande, liksom i blindo, och skref:

“Min käre Pietro!

Du är ju ännu min bästa vän, inte sant? Jag svärfvar i en stor fara. Endast hos dig kan jag finna räddning. Jag reser härifrån i kväll, kommer till Rom i morgon bittida och söker genast upp dig.

Fulvia.“

Men så kom hon ihåg, att hon själf skulle hinna fram före brevet. Hon ref sönder det, tog en telegramblankett och skref:

“Signor Pietro Rosani, Via Buoncompagni 18, Roma.

Jag kommer i morgon bittida. Du behöfver inte möta mig vid bangården.

Fulvia.“

Hon ringde och Marietta kom in. Fulvia satt vid skrifbordet med bortvändt hufvud, som om hon ej ville visa sitt ansikte.

“Laga, att det här telegrammet genast kommer af. Gå själf med det.“

Marietta genomögnade den öppna blanketten.

“Skall signoran resa till Rom — i kväll?“

“Ja. Skynda dig, du skall packa, då du kommer hem. Jag reser ensam. Jag skall skicka dig vidare besked i morgon.“

“Ursäkta, ämnar signoran... stanna länge i Rom? Jag frågar för packningens skull.“

“Ja. Jag kommer att stanna där länge. Kanske för alltid.“

Marietta stirrade öfverraskad på sin härskarinnas nacke, höjde sedan på axlarna med en min, som om hon velat säga: hvad rör det mig? och gick därefter för att sända af telegrammet.

LUZERN

☉ Förmäm vistelseort under sommaren. ☉

G:D HOTEL NATIONAL

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.
Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.

Telegramadress: “National“.

Nordiska

1. Härolder blåsa in spelen. 2. Ett mästerhopp vid skidtävlingarna i Fiskartorpsbacken. 3. En af åskådarläktarne i skidbacken. I förgrunden kungliga logen. 4. Kronprinsessans bandyklubb. 5. Kungl. läktaren å skridskobanan på Djurgårdsbrunnsviken. 6. Oldboys starta i hastighetsåkning. 7. Sjökadetternas och Mariebergarnes bandytävling. 8. Fröken Elma Montgomery. Extra pris i damernas konståkning. 9. Prinsen af Teck och Mr Poole. 10. Prinsessorna Patricia och Teck. 11. Kronprinsessan och prinsen af Teck. 12. Fröken Elsa Rendschmidt från Berlin. Första pris i damernas konståkning. 13. Salchow på banan. 14. Ungraren Herz. Tredje pris i konståkning. 15. Kronprinsen med hrr Zorn och Löwenadler. 16. Ingeniör Nissen startar till det ödesdigra loppet.

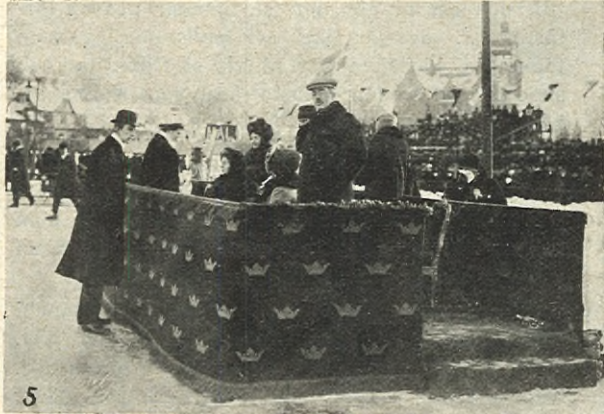
2

1

4

5

8

9

10

11

12

13

19

20

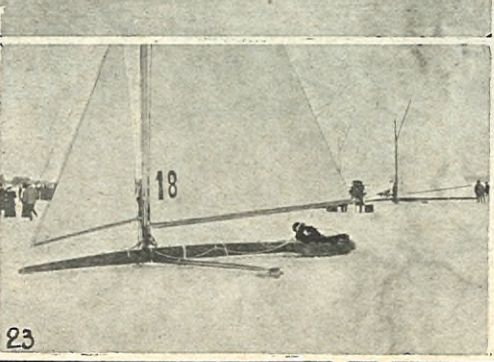
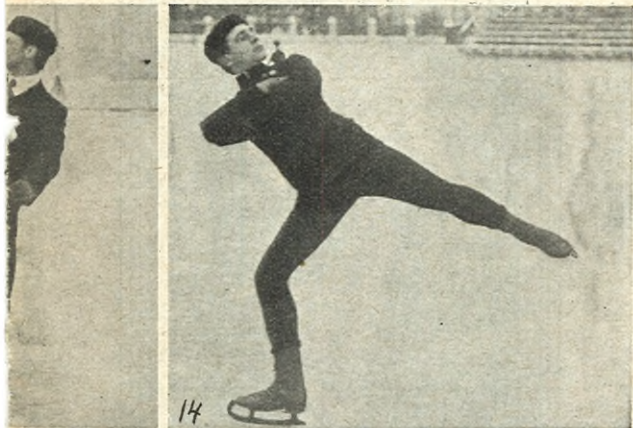
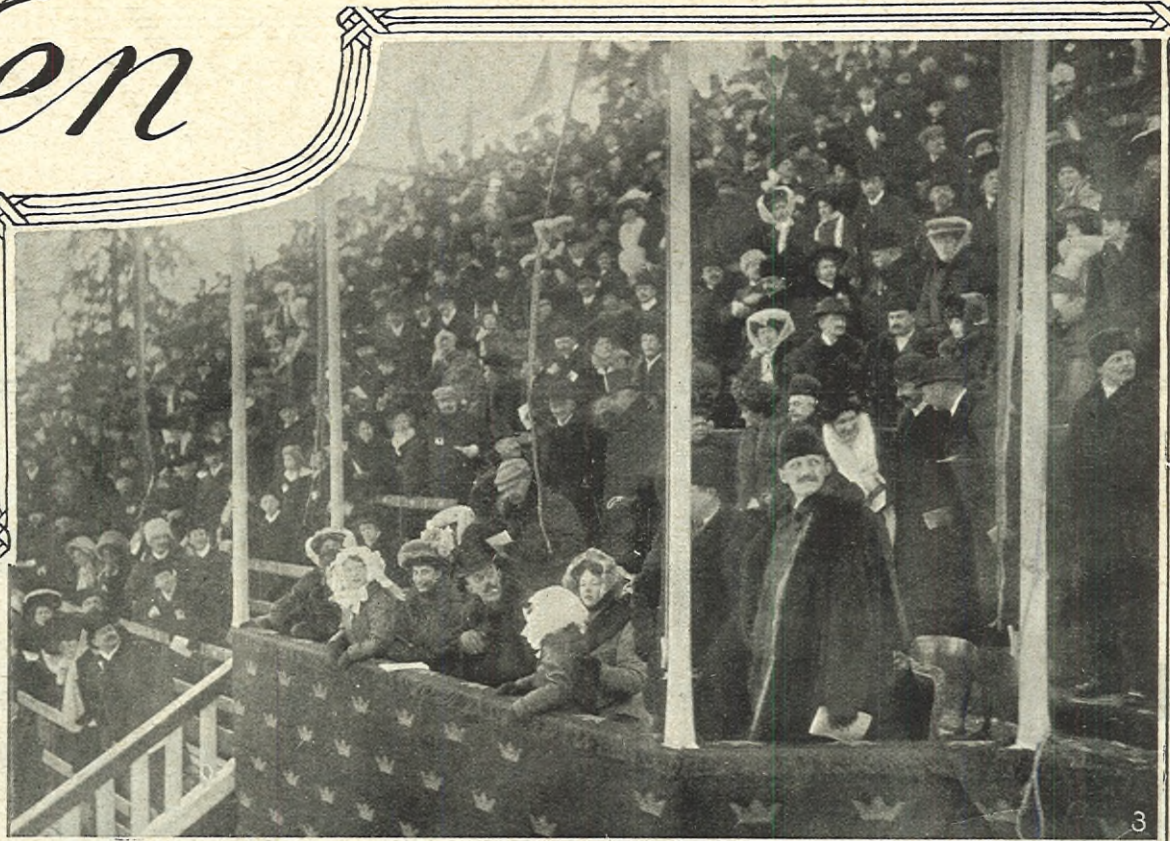
21

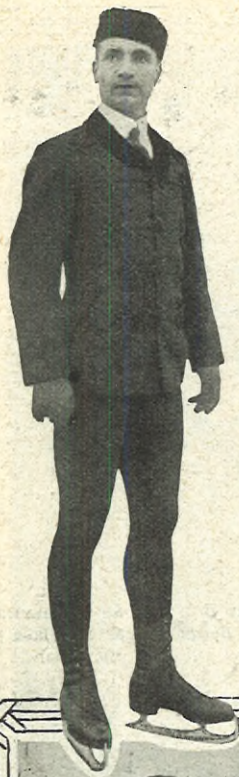

23

Spelen

pet, som blef hans sista. 17. Öfverste Balck. 18. Ungerskan fröken Horvath. Extra pris i damernas konståkning. 19. Från fältskjutningen vid Rosersberg. 20. Från trafättäflingarna på Brunnsviken. Start. 21. Roman. 1:a pristagare bland förädlade inhemska hästar. 22. Isjaktseglingarna vid Djursholm. 23. Mavourneen. Kronprinsparets isjakt. 24. Skidtäfling efter häst. 25. Från Publicistklubbens mottagningsfest för de utländska journalisterna. Foto för Idun af A. Blomberg. Nr 1, 2, 3, 5, 6, 10, 16 W. Lamm foto. 17. Almbeig & Preinitz foto.

2

3

4

5

6

7

8

9

1. Banketten på Grand Hôtel. Kronprinsen tilldelar fröken Rendschmidt första pris i damernas konståkning. Originalteckning af Aina Stenberg. 2 Ulrich Salchow Världsmästare i konståkning. 3. Per Thorén 2:a pris i konståkning. 4. Mr och mrs Johnson. 1:a pris i paråkning. 5 o. 7. De norska bröderna O. och S. Mathiesen. 1:a o. 3:e pris i hastighetsåkning. 6. Moje Öholm. 2:a pris i hastighetsåkning. 8. Löjtnant Rosenius och fröken Valborg Lindahl. 2:a pris i paråkning. 9. Gustaf Fjæstad och finnen Baltscheffsky. 1:a och 2:a pris bland oldboys. 10. 1:a, 2:a och 3:e pristagarna i militära länedöppningen på skidor. 11. Löjtnant P. Carlberg. 1:a pris i mändagens fäkt-täflingar. 12. Grosshandlare A. Skog på Mors inkommer som segrare i automobil-täflingen Göteborg-Stockholm. 13. Löjtnant Jessen inkommer som förste man i distansriden Uppsala-Stockholm. Foto för Idun af A. Blomberg N:r 2, 6 W Lamm foto & Preinitz foto. N:r 12 Almberg

10

11

13

“Olles bekymmer.”

DEN ARTIKEL i nr 5 af Idun, rubricerad “Det första äktenskapliga bekymret”, där Olle framlade sina och sin hustrus meningsskiljaktigheter i fråga om renlighet, har väckt ett mindre vanligt uppseende, som torde tyda på att Olle rört vid en fråga, lika viktig som många andra fast den hittills ej diskuterats. Vi ha mottagit ett så stort antal svar på Olles vädjan till läsekretsen, att vi icke på långt när kunna publicera dem alla. Efter verkställd gallring införa vi emellertid i dag en del af dem och inleda serien med ett uttalande af en känd Stockholmsläkare.

En läkares ord.

Kära Olle!

JAG HAR LÄST din klagan i sista Idun. Du klagar och du klagar klokt. Mig förvånar endast, att du ej klagat förr, — för flere hundra år sedan. En kvinna, som kvinnor på hennes tid voro stolta öfver, Viktoria Benedicsson (Ernst Ahlgren) sa' och säger på ett ställe ungefär som så, att s. k. bättre kvinnor borde ta en lärdom af gatornas hetärer och bli renliga. Men det är svårt för dem ens att förlåta dessa deras renlighet. Det syns af ditt bref t. o. m. på din annars hyggliga Lisa.

Jag är läkare och har sett många kvinnor på nära håll, och det är fasligt hvad de ofta äro smutsiga, t. o. m. ibland då de komma nybadade, och hvad de lukta! Det är nästan så att man kan vara färdig misstänka något galet med dem, då man finner motsatsen. Underligt att inte karlarna klagat förr. Men de ha ju inte sin “egen tidning”, där de kunna få fram sådant.

Du ber om ett råd. Din hustru är smutsig och luktar illa. Och hon håller på smutsen, omedvetet förstås: vill följa sin “natur”, håller på sin individuella rättighet att sköta sig själf. Kära du! rör inte vid detta, det är det heligaste som finns i vår tid. Då får du hela kopplet efter dig, åtminstone när det gäller en kvinna. Men begagna bara klokt denna myt om den individuella rätten, så kan just den hjälpa dig i detta fall.

En man bad mig en gång om ett medel (han menade förstas medicin), som skulle betaga hans unga hustru den i hans tycke fula vanan att röka cigaretter. Jag rådde honom att inte röra vid “kvinnans rättigheter” och att komma ihåg sin egen skyldighet att bestå henne hvad hon ansåg vara sin nödtorft. “Men ni har,” sade jag, “också själf individuella rättigheter, t. ex. att slippa känna stanken från hennes läppar: vägra att kyssa henne eller låta kyssa eder, då hon luktar tobak.” Jag hörde efteråt, att hon rökte gladeligen en dag, men sedan aldrig mer.

Jag tror, kära Olle, att om du fnyser litet af vämjelse vid lukten af din hustru och *absolut vägrar* att trycka henne mot ditt bröst till dess hon är och håller sig luktfri, så skall det inte dröja länge, innan hon uppger sin “natur” och blir ren. Men metoden förutsätter naturligtvis karaktär och själfbehärskning hos dig själf. Vet du inte säkert, att du själf är stark och ren (!) nog, så försök den inte. Då är du forresten värd att ha det som du har det. Det blir tårar och beskyllning för brutalitet och hänsynslöshet och egoism och brott, alla ord, som kunna rulla huller om buller ur en kvinnomun vid sådana tillfällen. Men var säker, din lycka, om du har någon, brister icke. Och brister det, så var glad och tacksam att det skedde i tid.

*

Det säger sig naturligtvis själf att den metod jag här rekommenderat åt en karl mot en kvinna lika väl kan och bör användas af kvinna

mot man. Den kan användas mot stinkande smutsiga män, mot rökare, snustuggare och framförallt mot supare. Af allt det myckna jag sett i ett långt lif förvånar mig knappt något så mycket som det faktum, att så oändligt många nyktra kvinnor natt efter natt kunna sofva med spritdoftande män. Det kommer sig väl af det aldrig upphörande kvinnliga förlåtande öfverseendet, som nästan blifvit en sjukdom, en nationalolycka i stället för en dygd. Aldrig har, så långt min ganska stora läkareerfarenhet sträcker sig, förlåtelse ännu upprättat en karl från dryckenskap. Mest kommer det sig väl, för att tala rent ut, af *feghet*. Kvinnan vågar ej riskera sin lilla ynkliga s. k. lycka och hon har, liksom kanske få män i liknande situationer, inte karaktär nog att lugnt genomföra en sådan kur och inte mod att vaka ensam en natt. Den ena är rädd för Nissebukktankar, den andra för råttor. Och så lever det fega släktet såsom det förtjänar i smuts, stank, rus, våld, gräl och hat.

DR. — O.

Individuella renlighetsbegrepp.

DET ÄR onekligen en mycket ömtålig fråga, som Olle dragit inför offentligheten. Men när nu en gång så skett, kan det kanske icke skada, att den blir debatterad. Här synas otroligt mot renlighets- och snygghetskraften både af det manliga och kvinnliga släktet. Den stackars Olle har många, många olycksbröder, men så är det kanske lika många hustrur, som i detta afseende inte ha trefligare ställtd, hvilka som äro i majoriteten är ju omöjligt att afgöra. Renlighetsbegreppet är ju något så ofantligt individuellt, trots allt hvad som skrives och läses och hålles föredrag angående kroppens rationella vård. Inte tycker Olles “kultiverade” lilla fru att hon är — osnygg. Hon skulle väl känna sig på det allra djupaste förnärmed, om man vågade insinuera något sådant. Bada en gång i månaden och dessemellan bestå fötterna en tvagning, det tycker den lilla fru Olle är allt hvad som behöfs, och hon skulle kunna framdraga rätt många exempel på fina damer, som visst inte taga det så noga som hon.

Renlighetsbegreppet är verkligen ytterst individuellt, och äfven hos människor, af hvilka man knappast kunnat vänta det, förbluffande minimalt. Jag vill nu inte tala om den högättade gamla dam, tillhörande en af våra förnämligaste ätter, som satt och skröt öfver, att på tjugufem år hade icke en vattendroppe kommit vid hennes kropp, men lika ren var hon för det — trodde hon. Inte heller om den unga dam, som med den största förvåning yttrade till en väninna: Hvad i all världen, förs du ta fotbad om vintern! Den flickan var “fin” och mycket beundrad af herrar, hennes händer och — fötter voro förtjusande vackra, och de förra ytterst omsorgsfullt vårdade, men se, fötterna, som voro så elegant chausserade och rörde sig så graciöst i dans och lek de finga af — *hälsoskäl* nöja sig utan vatten kanske halfva året om. Och det är att märka, att samma unga dam om somrarna hvarje dag badade kalla bad. Så hon bör ju varit härdad.

För öfrigt hör det ingalunda till sällsyntheterna, att bland dem, som vilja gälla för riktiga ordningsmönster och kanske också i andra afseenden äro det, gifves det bra många, som brista i personlig renlighet. Att dagligen nödtorftligen tvätta ansikte, öfre delen af halsen, armarne högst upp till armbågen och så händerna mycket noga, jämte en något grundligare tvagning en gång i veckan eller ett bad hvar eller hvarannan månad, det är den vattenbehandling, som ofantligt många “kultiverade” människor bestå sin lekamen, många inte ens det. Och då kan bland dessa finnas fruar, som på det noggrannaste hålla efter damm och smuts i sitt hem, ståta med skinande blanka kärl, se till att maten är ytterst renligt tillagad, o. s. v.

Jag tycker det är förtvifladt synd om Olle, sannernigen kan man inte separera för mindre än så, att vara

gift med någon, som brister i personlig renhet måtte vara något afskyvärdt. Och hvad skall man kunna råda honom till. Han tycks ju ha försökt alla upptänkliga sätt och verkligen både grannliga och praktiskt tillväga. Och hvad fru Lisas kärlek till sin man beträffar, så kan man känna sig frestad att betvifla den, när hon inte ens för hans skull vill tillmötesgå de fordringar han ställer på renlighet och snygghet hos den kvinna, som är hans hustru och som han ännu håller kär.

Fru Lisas uppfattning om “sådana medel för att behaga mannen” är något enastående, men hon borde kanske besinna, att *afsmak* just i ett sådant hänseende ganska lätt kan få de mest ödesdigra följder för den äktenskapliga lyckan. Hon borde också komma ihåg, att *kvinnan* bör ställa ännu större renlighetskraf på sig själf än mannen. Dels på grund af hennes starkare hudutdunstning, dels på grund af hennes klädedräkt, som ju i långt högre grad än mannens upptager damm och smuts, äfven om den icke direkt släpar i gatan, dels också emedan hon genom sina husliga sysslor och bestyr blir lättare utsatt för dammpartiklar och annat, som orenar.

Då nu fru Lisa inte alls tycks bry sig om mannens känslor i detta afseende, så vore väl det enda möjliga, om hon kunde få ögonen öppna för att hon skadar sig själf och därmed också sin äktenskapliga lycka genom sin halsstarrighet. Kunde hon förmås att inhämta en kvinnlig läkares åsikter i denna fråga, eller läsa någon broschyr, som af *läkare*, kvinnlig eller manlig, finns utgifven i ämnet, så skulle hon få erfara att för kvinnan iakttagandet af noggrann personlig renlighet och snygghet sannerligen inte är att med “slinkfasoner spela på mannens lägre instinkter”, utan ett oundgängligt villkor för att hålla sig själf frisk och sund och dana ett friskt och sundt släkte.

CANDID.

“Slopa afrifningarna!”

I MIN HUSTRUS Idun läste jag edra bekymmer, och I beslöt att i samråd med min bättre hälft sända er om ej mer, så åtminstone ett deltagande ord. — Jag är nygift och kan alltså icke “råda”, blott säga er min eller rättare: min hustrus och min uppfattning af saken.

Kanske ligger grundfelet däri, att ni alltför litet studerade er hustru under förlöfningstiden. Ofta är denna tyvärr ingenting annat än en kavaljers ändlösa rad af uppvaktningar, och först inom äktenskapet vaknar man upp till nykter syn och — kanske kritik. Dock — möjligen har jag något orätt — förlåt mig i så fall —

Min hustru och jag äro båda “vattenmänniskor” och njuta af s. k. afrifningar. Men jag tror dock, att om min hustru vore af motsatt mening angående vattenbehandling eller hade någon motvilja för detta slag af renlighet, jag *visst icke* skulle vilja bringa henne att göra som jag. Jag skulle vara tacksam, att börja med åtminstone, för att hon värderade ett bad allt ibland. Kanske hon med tiden skulle vänja sig —

S. k. afrifningar kunna ej heller fördragas af hvem som helst. De kunna vara mycket farliga, och genom oförsiktighet kan man ådraga sig muskelreumatism och förkylningar. Är man ej härdad från barndomen eller ungdomsåren, bör man vara mycket försiktig.

Däremot häpnade jag öfver att höra, det en dam i vår tid kan vara tillfreds med att tvätta fötterna en gång i månaden! Under sådana förhållanden är ni beklagansvärd, och något så erbarmligt i renlighetsväg måste ni på hvad sätt som helst afhjälpa: kan ni ej ta' in en balja vatten hvarje kväll och be er fruktigt vackert försöka åtminstone!! Hjälp henne tillräta själf, utan att se modfärd eller “sur” ut!

Om man duschar fötterna i en balja hvar kväll, slipper man alldeles säkert de “besvärliga” tvättningarna. På hvad sätt som helst måste en ändring ske — “bagatellen” är inte så liten —

En dam sade mig en gång, att det första året af ens äktenskap är det värsta, emedan då pröfvas kärleken mest. Det är nog sant. Männe man dock ej får tänka: “den man älskar, den agar man...”

Af de citerade uttrycken från er hustru synes, att hon är häftig. Det måste tagas med i “fostran”. Då man vill vara reformator, tänker man så litet på motpartens känslor och viljelif. Men så pass mod och kraft måste ni dock taga, att ni kan lära er hustru de elementära renlighetsreglerna: fottvagning oftare och tvättningar öfver hela kroppen åtminstone en gång i veckan att börja med. Men slopa afrifningarna — de kunna komma med tiden. — Nu är det i alla fall *otänkbart* att börja med dem förrän sommaren, då ni ju för öfrigt kan börja genom att förmå er hustru att bada kallbad.

Och så kom ihåg, att ni ej blott skall se er vilja i hemmet utan tänk också på er hustrus. Med mildhet och bestämdhet blir nog hela sorgen ställd till slut.

F. OCH R.

Hvarje husmoder **Barngarderoben** Hvarje sömmerska likaså.
bör prenumerera på **12 häften årligen.**
Pris för holt år 3 kr.; halft år 1:60 kr.
Lösnummer 30 öre.

"Ni är en spjuver, Herr Olle!"

EDER UPPSATS i Idun af den 31 jan. förvänar mig verkligen och ger anledning till många reflexioner. Först den, att en man skall behöva taga Iduns läsare till råds för att få sin hustru renlig. I sanning, en bra sorglig sak i vår upplysta tid, när vatten och luft äro "dagligt bröd", som hvarje nutidskvinna anser hör till "uppfosttran".

Men, om ni nu verkligen är en äkta man, som råkat så illa ut, att till er ledsagarinna välja en sådan "Smuts-Lisa", så borde ni verkligen förut ha upptäckt några "spår" eller symptom af hennes oarter.

Eller, var "kärleken så blind" att ni ej såg dem? Den som eljes är en sådan "renlighetsapostel" borde ändå hafva "känt i luften" att er Lisa ej var "snygg" af sig, ej snygg nog, för att som hustru kunna bibehålla er kärlek mer än ett år.

Ni kan med skäl få fråga: "Hur kan vattnet en så kraftig verkan åstadkomma?"

Men, jag beklagar "Lisa", som inte förstår dess kraft och jag beklagar er — ty, det håller jag med er om, det är fasligt obehagligt att bo tillsammans med en människa, som ej har ambition att tvätta sig två gånger dagligen och att ej anse sig behöva ett bad mer än en gång i månaden; men värst af allt, att ej tvätta sina fötter oftare än ni säger.

Ni stackars martyrl! Vill ni nu att vi — Iduns läsare och läsarinor — skola bilda någon "renlighetsförening" för att söka rentvå er "Smuts-lisa", så ni kan trifvas med henne ännu ett år?

Det är ju nästan vår skyldighet — om vi ej på våra samveten skola bära ansvaret för — ännu en skilsmässa bland de många andra — men hvars orsak dock tror jag är ganska ny; i vår stad åtminstone. Olle! Hvad tror ni att våra mormödrar skulle hafva sagt om detta: de som tvättade sig i ungefär en kaffekopp vatten, ifall de ens slösade så och ej, som jag hört sägas, blott doppade ett hörn af sin handduk och därmed tvättade sig!

Om det var modernt och "fint och väluppfostradt" att bada på den tiden — det har jag ej kännedom om. Af deras tvättfatt har jag sett flere — men aldrig har jag hört talas om att de hade lyxen af ett badkar.

Fanns det ej sköna kvinnor på den tiden, trots det att de tvättade sig, ibland till "höghalsad" d. v. s. — inte alls — men ibland — till "lågalsad" klädning.

Skillnaden var bara den, att deras män voro gentleman — som inte behöfde bedja Iduns eller andra tidingars läsare om hjälp att "tvätta sina hustrur" och ännu mindre — beklagade de sig! — Och nu till sist, käre Olle, skall ni få höra min tanke om er.

Ni är ingen äkta man gift blott 1 år. Ni har ingen hustru som ni "älskar", således har ni ingen "smutsig, af vattuskräck" lidande hustru.

Men hvem är ni då? Jo, ni är en "Spjuver", som roat er med att kasta ut en "eldbrand"; ni vet nog att det kommer att "tutta eld" i alla knutar och sedan — sitter ni där i ensamheten (utan någon Lisa alls) och njuter af att läsa alla de svar, som uppbragta "kvinnor" (å Lisas vägnar) skola sända eder.

Om männen ha något eller någon att försona — beror väl på deras egen — "renhet."

Sthlm 31/1 1909.

"EN SOM TVÄTTAR SIG".

"Kära Olle, var glad!"

MIN KÄRA OLLE! En liten maning, som kanske just ej är så uppmuntrande förstås, bränner min tunga, den nämligen: Var glad så länge du själf får tvätta och blaska dig! Det kan finnas ännu större bekymmer i det hänseendet än dina inom ett äktenskap, det kan gå därhän, att du får smyga dig bakom skärmen för att i ett obehagligt ögonblick skölja öfver din person så hastigt, att din hustru ej hinner att märka det, för att du skall undvika en scen. Som du kan förstå, är jag en stackars kvinna, som liksom du har en hälft, som har vattu- och tvålskräck, skillnaden är bara den, att jag får ej öfverflöda med vatten af skäl, som min man ej så noga kan definiera, och som min man har stark bestämmanderätt öfver mig, lyder jag slafviskt, du tyranniseras åtminstone ej för egen del.

Stackars din Lisa, henne tycker jag det är mest synd om, ty hon är aldeles säkert ej ren. Säg henne, att hennes hy skulle bli fin som smultron och grädde, att ögonen skulle få en annan glans och att hela hennes lilla person skulle dofta af friskhet och hälsa, och har hon en enda liten gnista af fåfänga inombords, och det måste hon ju ha, ty hon är ju kvinna, så är jag öfvertygad om, att hon åtminstone skulle tänka på det för att så småningom bli en ny människa.

Kära Olle, jag beklagar dig innerligt och djupt, men jag tycker, att du skulle låta undslippa dig en liten tröstesuck, när du får höra, att det finns en annan hälft, som tyckte hon blifvit en annan människa, därför att hon tre kvällar å rad, då maken var bort-

rest, fått rå sig själf och fått tvätta och tvåla sig hur mycket som helst, utan att bli "tilltvålad!"

Olle du, du nämnde i din klagovisa, att din hustru aldrig läste Idun, prenumerera på den åt henne och intressera henne för den, det bör väl åtminstone ej sära hennes ömtåliga känslor, kanske när hon läst några nummer, dina bekymmer lättas af sig själf.

Och så Olle, ännu ett ord, som kan föda ett litet hopp hos dig! I unga dar var min man en nästan pedantiskt renlig yngling, så kan det ju förändras för dig också, fast till det bättre, nu tröstar jag mig själf med, att jag tycker mig spåra en liten bättring hos min man, sedan vi fått badrum i hemmet. Kanske kunde något sådant medel verka för dig också, försök, det vore ju sorgligt, om två människors lyckas skulle hänga på ett — badkar!

KARIN.

BILDANDE KONST.
Å KONSTFÖRENINGEN ha fyra unga artister slagit sig tillsamman om en utställning af så godt som uteslutande landskap och blommor, hvilken ger en hel del goda saker. Oskar Bergmans små landskap ha en stark dekorativ verkan, lätt stiliserade som de ofta äro. Naturen har dock icke lidit något våld, den är omsorgsfullt och känsligt uppfattad.

Arvid Jacobsons färglagda kolteckningar röja ej en så utpräglad egenart och den talang, som finnes, är ännu i sin knoppning. Där äro flera vackra landskap, men knappast något vid hvilket man särskildt fäster sig.

Ester Almqvist är den säkraste talangen, hennes färgskala är varm och mjuk, hennes teckning fast. Utställningens enda genrebild, några kvinnor belysta af hemmets aftonlampa, är hennes, och man dröjer gärna vid den till omväxling mot de många landskapen.

Minst intresserar fru Eva Åströms blomstermålningar, de äro tunga i färgen och sakna blommornas grace. Jämförda t. ex. med Gunnar Wennerbergs verka de hårda och liflösa.

Ivar Conradson, poeten, om hvilken man stridt kanske mer än hans diktning varit värd, fyller nu hela Hallins utställningssal med sina kolteckningar och några få oljefärgsskisser. Ivar Conradsons känslövrld, på detta sätt omsatt, verkar alls icke så irriterande obegriplig som i hans poesier. De som, vänta sig något mycket excentriskt, bli besvikna och möjligen förvirrade af enkelheten i dessa små konstlösa stämningsbitar, ett par ensamma träd, en trotsigt tofvig buskformation, en tung himmel öfver ett dödt vatten eller några drifvande moln. Ivar Conradson är ingen skolad konstnär på något område och sätter naturligtvis en ära i att icke vara det; han skulle helt visst småle åt en uppmaning att gå den vanliga mödosamma vägen för att hjälpa upp sina tekniska ofullkomligheter. Han vill vara sig själf och gå sin egen väg och får igen för sitt trots en något fientlig nyfikenhet och ett bestämdt afståndstagande från publikens sida. Det intressantaste med honom är hans älskvärdhet inför detta fenomen och den milda generositet, hvarmed han betalar det dyra priset blott för att få vara Ivar Conradson.

En hundraåring.

ANNA SUNDELIN
PÅ 100-ÅRS DAGEN.

HUNDRA ÅR fyllde den förste dennes "mor Sundelin", änka sedan 1882 efter rättaren Olof Sundelin å Kroppa prästgård i Värmland.

Mor Sundelin, hvilkens flicknamn var Anna Johansdotter, föddes den förste februari 1809 i Fernebo. Hon kom som ung flicka i tjänst på ofvannämnda prästgård, som då beboddes af prosten Arvid Olsson. Å prästgården lefde sedermera hon och hennes man under trenne kyrkoherdars tid, nämligen Alstermark, Lundström och Fredén.

Den gamla har ej mindre än 63 afkomlingar i lifvet, däraf 6 barn —

i äktenskapet föddes 11 barn, tvillingar i två omgångar — 31 barnbarn och 26 barnbarnsbarn. 5 barn af 10 barnbarn äro afidna. Den nu levande äldste sonen är 76 år gammal.

Mor Sundelin, som är stammoder för en mycket dugande släkt, är fortfarande vid god andlig vigör och berättar gärna om tilldragelser från förra århundradets förra del. Äfven kroppskrafterna äro och jämförelsevis goda, så att hon kan fritt röra sig både ute och inne och sköter sig fullkomligt själf. Ännu för få år sedan tog hon sig gärna en sväng kring julgranen, då prästgårdens underhåfvande voro bjudna på julfest hos husbondefolket. Gumman har sträfvat och arbetat hela sitt lif och efter mannens död har hon tills för fyra år sedan själf kunnat försörja sig. Nu åtnjuter hon huld och vård hos en dotter och måg.

På jubileumsdagen var den ärevördiga gamla föremål för mycken hyllning, främst naturligtvis från barns och barnbarns sida, men därjämte och från församlingsbor och andra, som ihågkomma henne med lyckönskningar och presenter. Kabinettskammarherre Aug. Herlenius å Storfors öfverlämnade till jubilaren en subskriberad gåfva af 100 nya enkronor, hvarvid han å närvarande och frånvarande församlingsbors vägnar uttryckte lyckönskningar till hundraåringen.

Iduns boklista.

P. A. Norstedt & Söner:
Bibliotek och Folkuppfosttran; anteckningar från en studieresa i Amerikas Förenta stater af fil. dr. Valfrid Palmgren.

Aktiebol. Ljus förlag:
Människan, hennes uppkomst och utveckling af Wilhelm Leche, professor vid Stockholms högskola. Med 378 ill. — Richard Wagner: Tristan och Isolde. På svenska af Wilhelm Peterson-Berger.

Hugo Gebers förlag:
De största märkesmännen. X: Darwin af Karl Starbäck — Jesu lära, enkelt framställd af Leo Tolstoj. Öfvers. af H. Flygare.

C. E. Fritzes Bokförl. A. B.:
Släkten Gröndal; biografiska och genealogiska anteckningar af Erik Falk.

C. A. V. Lundholms förlag:
Grodan, som blifvit prinsessa; ett ord om en viss modern skönlitteratur af E. Melander.

Ännu är ej för sent

att prenumerera på Idun för året, då de tre vackra bostonvalserna m. fl. gratisbilagor erhållas på köpet!

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Fellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr. Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till
Mästersamuelsgatan 43, Stockholm
Iduns Mönsterafd.

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta
Pappersmönster.

Från scenen

KONSERTFÖRENINGENS senaste konsert var ej mindre intresseväckande än sina föregångare denna säsong. Så snart namnet Schubert förekommer på programmet, kan man tryggt räkna på några stunder af rik musikalisk njutning. Den Schubertska sångmön har alltid makt att tjusa och vederkvicka, vare sig hon rör sig inom romansens lilla ram, i stråkkvartettens förnäma form eller på orkestersymfoniens breda terräng. Denna gång upptog programmet mästarens C-dur-symfoni, hvars äktromantiska fägring aldrig falnar. Särskildt i tider af experimentellt musicerande sådana som de närvarande är det en befrielse att höra denna symfoni, där man möter en frodig musikalisk idévärld, hvars väsen, lik Kristusgestalten på den tyske konstnären Uhdes taflor, gästa äfven enkla, anspråkslösa människor och förstås af dem.

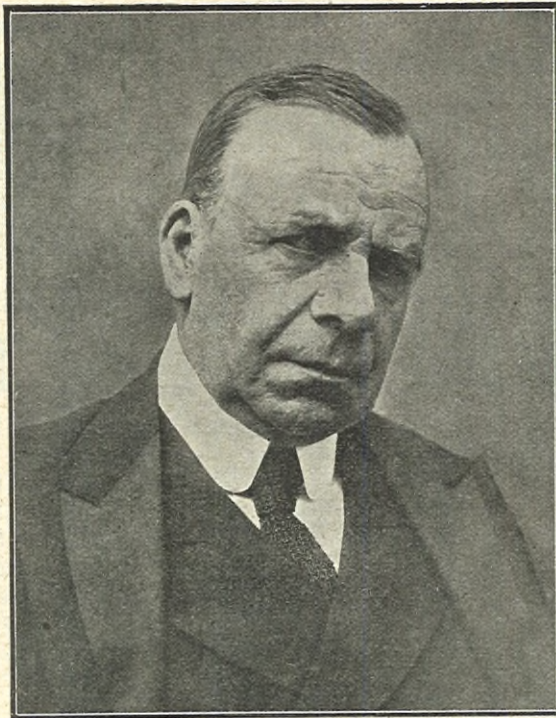
Programmets andra nummer bjöd på ungraren Ernst v. Dohnányis pianokonsert, E-moll, ett sprudlande, delvis rätt obehärskad verk, men intresserande genom sina ungdomliga later och äfven därför att komponisten själf med glans utförde den svåra pianostämman.

Samme komponist medverkade vid Aulinarnes fjärde kammarmusikkonsert, hvarvid en stråkkvartett af honom kom till utförande, ett likaledes af ungdomlig skaparlust prägladt verk, men jämnare, af större mognad än pianokonserten. Själf skänkte komponisten af sin lysande pianistiska konst i en pianosonat af Beethoven samt en pianokvartett af Brahms. Aulinska kvartetten presterade ett ypperligt samspel.

För öfrigt har Stockholm haft ett nytt besök af Eugène Ysaye, hvars violinspel nu som i fjol förhäxat publiken. Och det med rätta. Den underbara sången från hans instrument och den djupa poetiska uppfattningen, hvilken kastar ett sublimt förklarings sken öfver de verk han tolkar, kan ej annat än eröfra själar. Som pianist, och en framstående sådan, biträdde konstnären af sin bror, Théo Ysaye.

Fru Anna Norrie gaf för ej längesedan en visafon i Viktoria-salen och excellerade med känd bravur i tolkningen af några franska visor samt i återgifvandet af Albert Engströms drastiska bondemålningar på vers och prosa, hvaraf ett par voro helt nya bekantskaper. De afveko dock på intet sätt från den kända Engströmska tonen och fru Norrie brast ej heller i saftigt humör vid deras framförande.

Nästa gång fru Norrie uppträdde stod hon på en med palmer omkransad estrad å hotell Kronprinsens festvåning och hade

DEN NYLIGEN AFLIDNE STORE FRANSKE SKÅDE- SPELAREN COQUELIN AINÉ.

Senaste porträtt.

omkring sig en festklädd publik, sammansatt ur Stockholms societet och konstnärliga och litterära kretsar, kottarvis grupperad vid sina tébord. Under publikens rörelse, skratt och bifall sjöng hon sina chansons, sina svenska, tyska och engelska visor än med gripande, än med skälm-ska tonfall. Anna Norries konst som vissångerska behöfver förresten icke understrykas, men väl det löftesrika för den framtida trefnaden, som ligger däri att denna intima soaré var den första i en serie dylika, hvilka afse att återkomma med ett par dagars mellanrum en tid framåt under säsongen.

FRÅN A. D. K:S SOARÉ Å GRAND HOTELL. DE I "MANUSKRIPDET" UPPTRÄDANDE DAMERNA.

Stående från venster till höger: Grefvinnan Fernanda Hamilton, f. Busk (Eva Sack, f. Bielke, "Bergshammarfrun"). Friherrinnan Lilly von Essen, f. Piper (Kristina Piper), Fröken Ulla von Essen (Ebba Brahe), Fröken Malin Gyllenstierna (Kristina Gyllenstierna), Fröken Elsa Ugglå (Den heliga Birgitta), Fröken Tabea von Braun (kung Märta Sture på Hörningsholm), Grefvinnan Adrienne von Rosen, f. de Geer (Katarina Stenbock). Sittande från venster till höger: Fröken Elsa von Schmalensée, Fröken Louise De Geer, Fröken Carin von Schmalensée, ("De tre gracerna", grefvinnan Sparre, grefvinnan Mejerfell, grefvinnan Löwenhielm), Fröken Ellen von Platen (Beata von Yxkull, "Pintorpafrun"). W. Lamm foto.

och estraden

En vokalkonsert af rätt stort intresse gafs häromdagen af hr Hjalmar Arlberg, en son till Fritz Arlberg. Hr A. förfogar öfver en mjuk och ganska voluminös baryton, som han behandlar intelligent och uttrycksfullt. Programmet upptog åtskilliga tyska och nordiska romanser samt folkvisor. Publikerna var talrik och intresserad.

På Oscarsteatern har Zumpes välkända operett "Farinelli" upplefvat en lyckad repris med hr Schwebach i hufvudrollen och fröken Berentz som Manuela, och Kgl. teatern har presenterat en ung debutant, fröken Vivi Svansson, som spelat Anna i "Vermländingarne". Rollen återgafs förstädigt, med lagom sentiment, och diktionen var tydlig. Äfven sångnumren utfördes tillfredsställande. Som ett apropos kan anföras, att fröken S. är dotterdotter till Georg Dahlgvist.

Slutligen må nämnas A. D. K:s sedvanliga vinterfest å Grand Hotell, hvilken hade en animerad prägel, tack vare ett rikt program. Sedan som förpjas gifvits Anders de Wahls proverb "För tidigt", speladt af författaren mot fröken Alice Sandels, som gaf en utmärkt bild af den unga flickan, uppfördes en för dagen författad monolog, "Manuskriptet", där de medverkande voro unga täcka adelsdamer ur klubben. Festen afslutades med supé och dans.

GENOM CONSTANT COQUELINS nyligen timade död har Paris förlorat en af sina märkligare personligheter och fransk scenkonst en af sina bästa konstnärer. I honom förkroppsligades det franska skämtlynnets yppersta egenskaper och därför var han en af de bästa Molièreframställare Frankrike haft.

Men också i den moderna komedien firade han triumfer, och i det stora dramat — exempelvis Rostands "Cyrano" — påstår hela världen att han var glänsande. Det var den 27 dec. 1897 han krearade denna roll i den franska hufvudstaden, en afton, som gjorde Rostands författarnamn värdsbekant och ökade Coquelins konstnärära med en ny lager. Nu stod han i begrepp att spela hufvudrollen i samme diktares senaste stycke "Chantecler", då döden stäckt hans bana.

Liksom den ryktbara Sarah Bernhardt har Coquelin rest jorden rundt och spelat sina bravurroller på ett stort antal af gamla och nya världens scener.

Äfven Stockholm har, som bekant, haft besök af honom vid olika tillfällen, senast 1903.

ARIEL.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

ELISABETH ÖSTMAN

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 14—20 FEBR. 1909.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; biff af svinfilé med portug. lök och stekt potatis; mjölk; kaffe eller te med Anna W—s kax. Middag: Consommé med ostbeignet; fricandeau på kaldt med legmyr; sockerrötter med rödtt smör; ananaspudding med makroner.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hachis på kalv (rester från söndag) med ärtor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Rimsaltad färbringa med brynna kålrotter och potatismos; haressoppa med ägg och katrinplommon.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt färbringa (rester från måndag) med potatismos; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kromgädda med smör, pepparrot och potatis; risgrönsoppa med sylt.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; falsk matjessill med nykott potatis; kaffe eller te. Middag: Späckad svincarré med ryska ärtor; äppelsnö med mörkransar.

TORSdag. Frukost: Smörgåsbord; pannbiff med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Ärtor med fläsk; ugnspannkaka med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekt pannkaka (rester från torsdag); ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Oxrullader med potatis och linon; vinsoppa med skorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; ragu på kött (rester från fredag) med

Det milda cremelika lödder som utmärker

Florodol-Tvålen

utgör icke blott substanserna af de utsökta fetteämnen utan därtill äro balsamiskt-antiseptiska essenser af högsta betydelse för hudskönhet, hvarigenom huden blir sammetmjuk, smidig och vacker, hyn ren och klar, hals och händer hvita och mjuka. Högsta utmärkelse: Guldmedalj i Norrköping 1906.

TEKN. A.-BOL. FLORA, GEFLE.

VÄRGÅRDA

(Kungl. Hofleverantör)

HAFREGRYN • HAFREMJÖL

Vid beredningen bortslapas icke — såsom ofta sker för att gifva grynen hvitare färg — den gulaktiga, näringsrika proteinhinnan. Genom bevarande af denna blifver gröten mera näringsrik, fänsmakande och fast (ej lös och slammig).

Obs. Den extra kvalitén i paketerna.

stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Laxpudding med äggstanning; mandaminkräm med mjölk.

RECEPT:

Consommé (f. 8 pers.). 2 kg. mörghäls, 1 1/2 kg. kalvhals, 1 höns, 2 msk. smör, 6 1/2 lit. efterbuljong, 2 msk. salt, 1 morot, 1 purjolök.

Beredning: Oxköttet och kalkkötet tvättas med en duk doppad i kallt vatten samt skäres i bitar. Benen krossas och nedläggs i den kalla buljongen tillika med det sönderskurna köttet. Hönset plockas och ansas på vanligt sätt, sköljes väl och torkas samt brynes i smöret och nedläggs i buljongen jämte saltet. När buljongen kokar upp skummas den väl och de ansade rotsakerna läggas. Den får därefter endast småkoka 4—5 tim., sillas och får stå till följande dag.

Då aftages flottkakan och buljongen klaras med äggvita och skrapadt kött. Consommén upphettas, afsmakas och serveras med pastajer, vindböjlar, ostbeignet eller strimlor af tryffel och tunga.

Ostbeignet (för 6 pers.). 50 gr. smör, 70 gr. hvetemjöl, 2 dol. vatten, 35 gr. rivfen parmesanost, 2 ägg. Till kokning: 3/4 kg. flottyr, 1 msk. brännvin.

Beredning: Smör och mjöl sammanfräses, vattnet tillsättes litet i sänder, under flitig rörning och smeten får koka, tills den släpper pannan. När massan afsvalnat, tillsätts äggen, ett i sänder jätte den rifa ost, massan får därefter sjuda, men ej koka. Flottyrn tillsättes med 1 msk. brännvin, för att beignet skall få mindre flottyrsmak. Den upphettas därefter, tills en tunn blå rök stiger upp

från ytan. Af smeten formas runda bullar så stora som valnötter, hvilka kokas gulbruna i flottyr och uppläggas på gräppaper att afrinna.

Rimsaltad färbringa (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. färbringa, 3 msk. salt, 1 tsk. salpeter, 2 tsk. socker, 3 lit. vatten.

Beredning: Refbenen knäckas och bringan ingrides med saltet, salpetern och sockret, väl sammanblandadt. Den lägges i ett fat och får stå 3—4 dagar, under det den ofta vändes i den lake som bildas. Köttet upptages och tvättas väl med en duk doppad i kallt vatten. Det nedlägges i det kokande vattnet och får koka, tills det blir mörkt, hvartill åtgår 1 1/2—2 tim. Serveras med stufvade grönsaker eller potatispuré. Spadet kan användas till någon afredd soppa eller puré.

Brynna kålrotter (f. 6 pers.). 2 stora kålrotter (1 1/2 lit. vatten, 1 tsk. salt), 4 msk. smör (80 gr.), 1 msk. sirap eller socker, 1/2 lit. efterbuljong eller vatten, salt, hvitpeppar.

Beredning: Kålrotterna skalas, skäras i tämligen stora tärningar eller aflånga fyrkanter. Tärningarna nedläggs i 1 1/2 lit. kokande vatten tillsatt med saltet och får koka 3—4 min. med öppet lock. De upphållas i durkslag och får därefter afrinna på linne. Smöret brynes i en järnkastull, tärningarna läggas och sirapen eller sockret hällas öfver. Rötterna får därefter bryna, tills de fått en vacker ljusbrun färg, då buljongen eller vattnet tillsättes och rötterna får sakta steka, tills de äro fullkomligt mjuka, då de afsmakas med kryddorna. Serveras till salt kött eller korf.

Falsk matjess-sill. 2 kg. bästa fettsill, 2 lit. oskummad mjölk, 6 msk. strösocker, 1 desertsked salpeter.

Beredning: Den salta sillen nedpackas i en hög glasburk. Mjölkens kokas upp med sockret och den stöta salpetern. Då mjölken är fullkomligt kall slås den öfver sillen och bör stå väl öfver den. Sillen får ligga i mjölken 8 dagar, hvarefter den är färdig att användas. Den kan serveras spicken, stekt i papper eller inlagd. Den är utmärkt god.

Äppelsnö (f. 6 pers.). 5 stora äpplen, 5 äggvitor, 5 msk. socker, saften af 1/2 citron.

Beredning: Äpplena sköljas och torkas, de stekas därefter sakta i ugnen och passeras. Äggvitan vispas helt litet. De passerade äpplena tillsättes under rörning i äggvitan, jämte sockret och citronsaften.

Blandningen röres 1 tim. tid med ojämn fart. När krämen höjt sig till hvitt skum är den färdig. Den upp-

BOSÄTTNINGAR

erhållas förmånligast genom s. k.

Bosättningsförsäkring

Fullständiga bosättningar för 2 à 3 rum och kök till Kr. 1,600, 1,800, 2,000 o. s. v.

OBS. 10 års amortering.

Begär prospekt och upplysningar.

Separatutställning omfattande ett 40 tal rumsinteriörer är anordnad i våra lokaler uti egendomen 24 A Greffthuregatan (f. d. Tattersall).

Nordiska Kompaniet STOCKHOLM.

lägges på geléskål och serveras med bakelser eller biskvier.

Oxrullader (f. 6 pers.). 1 3/4 kg. innanlär eller fransyska med ben, 1 1/2 kg. späck, 1/2 msk. salt, 1/2 tsk. hvitpeppar, 3 msk. smör (60 gr.), 1 1/2 msk. hvetemjöl, 1 lit. buljong, kokt på benen.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten, och befrias från ben, hinnor och senor. På dessa kokas buljong, hvarmed rulladerna spädas. Köttet skäres i 1 cm. tjocka skivor, tvås öfver muskeltråderna och bultas väl. Späcket skrapas och skäres i tunna skivor, hvilka kryddas väl och läggs på köttskivorna, som rullas ihop och ombindas hårdt på två ställen. Smöret brynes i en stekgryta, rulladerna nedläggs tätt intill hvarandra och beströs med mjölet samt brynas öfver stark värme under omskakning. Den kokande buljongen tillsättes och rulladerna får sakta steka med tätt slutet lock omkr. 1 1/2 tim. eller

tills de vid profning med vispkvist känns möra. Rulladerna läggas upp på karott, såsen vispas upp och hålles öfver.

Laxpudding med äggstanning (f. 6 pers.). 3 hg. salt lax, 1/4 tsk. hvitpeppar, 1 lit. potatis, 4 ägg, 1 tsk. hvetemjöl, 3 kkp. oskummad mjölk, 1 msk. fint hackad persilja. Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. stötta skorpor.

Beredning: Laxen sköljes och vattnelägges omkr. 2 tim. Den skäres i skivor och inklappas väl i hvitt papper samt kryddas. Potatisen skalas, skäres i skivor och lägges hvarfartals med laxen i en smord och brödbeströdd form. Äggen vispas med mjölet och mjölken och äggstanningen hålles öfver puddingen. Den beströs med den fint hackade persiljan och gräddas omkr. 1/2 tim.

Puddingen serveras med skiradt smör.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Sjuksköterskebefattning. Sökande till en den 1 april ledig sjuksköterskebefattning vid epidemisk sjukhusen i Halmstad torde före den 20 febr. insända sina ansökningar, beledsagade af äldersintyg, läkarebetyg om god hälsa samt afskrifter af tjänstgöringsintygen till förste stadsläkaren, Halmstad. Förmåner: 500 kr. årslön, kost, bostad, värme, ljus, tvätt. Sjuksköterskebidraget finnes.

Skolkökslärlarinna

vinner anställning vid Dalslands folkhögskola. Tjänstgöringstid 1 maj—31 juli. Löneförmaner: första året 300 kr. (sedermåna 350 à 400 kr.) jämte möbleradt bostadsrum och middagar i skolköket. Sökes före 1 mars hos rektor J. Thorson, Färgelanda.

Husföreståndarinna sökes.

Bildad, sympatisk, högst 28-årig, helst i engelska språket hemmastadd flicka af god familj och med insikter i och intresse för ett landthems skötsel erhåller i en snar framtid förmånlig anställning på landt- och industriegendom med litet hushåll, i vacker trakt i södra Sverige. Huslighet, utbildad i fackskola eller på annat sätt och utpräglad ordningssinne äro oefftergilliga fordringar. Svar med foto. och fullständig upplysningar sändes märkt »G. K. R.», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Husföreståndarinnebefattningen

vid större skola på landet ledig 1 april. Sökes gen. Norra Inack-Byrån, Malmkillnadsg. 27. Sthlm.

ANSPRÅKSLÖS ordningsälskande flicka, kunnig i matlagning och villig att jämte annan flicka deltaga i alla i ett hushåll förekom. göromål, erhåller 15 mars plats hos tjänstemannafamilj i norrländsk landsbygd. Svar, märkt »Familjemedlem», jämte foto. och löneanspråk till Iduns exp. före 20 febr.

Pålitlig flicka

van vid kontorsgöromål får genast plats. Egenhändigt skriven ansökan med uppgift på ålder och lönepret. till Sven Rockberg, Grythytted.

I förstklassig matvaru- och specieraffär i norrländsk köping finnes plats fr. 1 maj för kvinnligt biträde, 20 à 27 år, med flerårig vana i branschen och med vacker handstil, trefligt utseende och godt sätt mot kunder. Svar med betyg, löneanspråk och fotografi före den 20 febr. till »A. O.», Iduns exp.

DUGLIG 1:ste husjungfru. En väl rek. flicka, som kan glansstrykning och allt hvad till tjänsten hör, som städning, servering m. m. får plats i egendom i Halland 24 april. Lön 200 kr. för år. Betygsafskr. och foto. till »R. N.», Skottorp station p. r.

Husmoder

sökes till Nya Länslasarettet i Uddevalla. Sökanden, som bör vara praktiskt duglig och bildad, skall handhafva persedelförrådet, öfva uppsikt öfver köket samt främja ordning och hemsfrednad. Tillträde 1 april eller förut. Svar med uppgift om ålder, ref. och intyg samt löneanspråk adr. till Länslasarettet, Uddevalla.

HUSMODERSPLATSEN

vid länslasarettet i Vexjö är till ansökan ledig att tillträdas den 1 april 1909. Årliga lönen utgör kontant sjuhundra (700) kr., jämte allt fritt. Sökande till denna befattning äga att med bifogande af frejdebevis och intyg om kompetens före den 1 nästk. mars till Lasarettstyrelsen härstädes inlämna sina ansökningar. Husmodern, till hvars befattning äfven hör vård och tillsyn öfver lasarettets beklädnads- och utredningspersedal, skall vara fullt kunnig i de göromål, som förekomma i ett större hushåll. Vidare upplysningar lämnas i Lasarettssysslomanskoret.

Vexjö den 15 jan. 1909. Lasarettstyrelsen.

Huslig,

26—32-årig, bildad flicka, af bättre hem, sätt och yttre, erhåller behaglig framtidspåse att bestyra bildadt ugarshem. Ref. och foto. till »Oberoende», Sydvas Annonbyrå, Stockholm f. v. b. intill 1 mars.

Husföreståndarinna.

För bildadt, medelålders fruntimmer, finnes plats ledig som husföreståndarinna i ett större hus vid västkusten. Full kompetens fordras att på egen hand sköta hushållet och tjänarna, då husmodern är klen. Svar med foto. och lönepret. till »O. R.», Iduns exp.

FULLT pålitlig, medelålders, bildad person, gärna sjuksköterska, önskas i Stockholm att vårda 2 barn och sköta hemmet, där husmoder saknas. Jungfru fins. Svar »När som helst», Hemmens Platsförmedling, Linnég. 25. Sthlm.

BÄTTRE, barnkär flicka, kunnig i alla inom ett hem förek. göromål, får plats i april i godt hem där jungfru finnes. Foto., betyg, anspråk till »Rask», Laholm p. r.

HVAR finnes en bättre flicka, med ordningssinne och godt lynne, som vill åtaga sig, att i samråd med frun sköta ett hem bestående af herr och frun jämte 3 barn (barnflicka finnes) vid stationssamhälle, 2 tim. järnvägsresa från Stockholm? Godt och vänligt bemötande utlofvats. Svar jämte rek. och lönepret. sändes märkt »Barnväm», Iduns exp. f. v. b.

EN snäll, anspråklös, ordentlig och frisk flicka från godt hem, verkligt barnkär och med god vana vid barn, får plats i godt hem på landet för 4 barn i ålder 1 och 8 år. Svar med lönepret. och upplysningar till »Landt-egendom», Ransta p. r.

I tjänstemannahem vid bruk i Västmanland får bildad hushållsvan flicka god plats! Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B. Sthlm.

Till en ledig lärarinnebefattning vid Elementarskolan för flickor i Södertelje

med undervisningskyldighet i modersmålet och historia på högre stadium samt flertalet läsämnen i klass II torde ansökningar, ställda till skolans styrelse och åtföljda af vederbörliga kompetens- och läkarebetyg, insändas till undertecknad före den 23 febr. Lön: 1,500 kr. för 24 timmars tjänstgöring. Lärarinna, som genomgått Högre lärarinneseminarium, äger företräde. Södertelje den 1 febr. 1909.

Milda Nymansson, föreståndarinna.

Då förestånderskan vid Piteå hospital uppsagt sin plats för afflyttning den 1:sta nästkomp. april, kunna ansökningar till den lediga platsen före den 15 mars inlämnas till öfverläkaren.

LÄRARINNA, duglig och ordningsfull, van att undervisa minderåriga samt kunnig i sömnad får plats i egendom. Betygsafskrifter, ålder och lön till »Barn», Iduns exp.

STADGÅD, anspråklös flicka, kunnig i matlagning och sömnad, villig att jämte husmodern sköta ett hem (2 pers.), erhåller plats 1 maj. Svar »Hem», Västervik p. r.

SUNDSVALLS ENSKILDA BANK

4 Fredsgatan, Stockholm. Sparkasseränta 4 %.

Förvaringsfack, årshyra från 15 kr.

I tjänstemannafam. på landet önskas en anspråklös, duglig och glad flicka af respektabel fam. till hjälp i hushållet m.m. Lön efter en månad. Svar med rekom. och foto., som återsändes då porto bifogas, till »E. v. S.», Renland.

PLATS som öfverköterska finnes ledig å sinnesslöanstalt. Sökande bör vara ordningsfull, snäll och pliktrogen, samt helst allvarligt sinnad. Den som äger vana vid sjukvård har företräde. Lön 360 kr. pr år jämte fritt vivre. Platsen tillträdes 1 nästk. april. Svar till föreståndarinnan, Carlslund, Väsby.

ENKEL, huslig flicka önskas 1 maj såsom hushållsbiträde hos familj i Bergslagen. Sökanden bör vara väl kunnig i matlagning och bakning, ordentlig, pålitlig samt äga någon vana att handhafva tjänaren. Svar åtföljdt af foto., betygsafskrifter och löneanspråk förde sändas till »H. S.», Iduns exp. f. v. b.

BÄTTRE flicka, något van att sköta minderåriga barn får plats å herrgård i Västmanland. Svar till »Pålitlig», Iduns exp.

Lärarinna

önskas för 4 à 6 veckors kurs i finare matlagning, uppläggningar, deserter o. d. Bet. och lönevillkor till »Husmoderskurs», Iduns exp.

PLATSSÖKANDE

Som husföreståndarinna

sökes plats till landtegendom. Svar till »E. W.», Öfver-Selö.

BILDAD, duglig hushållsfröken önskar plats i godt, trefligt hem. Önskar anses som familjemedlem. Svar till »Hjälp och sällskap», Dångebo.

21 års bättre flicka önskar plats i prästgård som sällskap och hjälp. Lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem», Vimmerby p. r.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, skicklig i matlagning, handarb. och ett hems skötande, 27 år, söker plats att sköta bättre ugarls- eller ånkemans hem. Svar till »Hemfrefnad», Nordiska Annonbyrån, Göteborg.

Husföreståndarinna

Godlynt, arbetsam änka, med 12-årig dotter, söker plats på landet. Svar till »a-b», Sv. Telegram, Sthlm.

FÖRLOFVAD, elementarbildad flicka, (praktiskt anlagd) önskar mot fritt vivre plats å större landtegendom att deltaga i husliga sysslor. Villig att meddela undervisning i pianospelning samt att biträda vid skrifögromål. Svar taektsamt före den 19 febr. till »S. L-c», Karlshamn p. r.

25-ÅRIG FLICKA, med fina rek., önskar plats att sköta hushåll, helst på landet. Svar inom 8 dagar till »Familjemedlem», Degerfors p. r.

FLICKA önskar plats i familj som sällskap och hjälp mot fritt vivre eller mot att betala något litet. Svar »Sällskap, våren 1909», Iduns exp., Sthlm f. v. b.

PLATS som hjälp åt husmoder i fam. där jungfru finnes, önskar ung flicka. Svar till »23 år 1909», Iduns exp.

I enkelt landthushåll önskar 23-årig landsflicka anställning som husföreståndarinna eller som husmoderns hjälp. Svar »Karin», Stenungsund p. r.

UNG, bättre flicka, som genomgått hushållsskola samt 8 mån. vistats i aktad prästfamilj i stad och där biträdd med hvarjehanda göromål önskar plats i en större landtlig prästgård eller större egendom, helst där det finnes en äldre respektabel husmoder, för att praktisera och vara frun behjälplig med alla inom ett hem förekommande göromål samt få anses som familjemedlem. Lön önskas. Svar till »18 år», Hvetelanda p. r.

UNG massös önskar plats i familj. Hjälper äfven till med förefall. göromål. Ref. finnas. Svar till »H.», Iduns exp., Sthlm.

PLATS som hushållsfröken sökes af bildad, duglig, enkel flicka, kunnig i matl., bakn., husliga bestyr. Goda rek. Nya Inack-B., Brunkebergsg. 3 B., Sthlm.

UNG, bildad flicka, som genomgått hushållsskola, önskar plats i godt hem på landet (gärna prästgård), att som medlem af fam. deltaga i hushållsgöromål. Svar till »M. 18», Vasa postk., Stockholm p. r.